

**PASTORALA
PREAFERICITULUI PĂRINTE PATRIARH
DANIEL
LA PRAZNICUL NAȘTERII DOMNULUI 2014**

† DANIEL

PRIN HARUL LUI DUMNEZEU

*ARHIEPISCOPUL BUCUREȘTILOR, MITROPOLITUL MUNTENIEI ȘI DOBROGEI,
LOȚIITORUL TRONULUI CEZAREEI CAPADOCIEI,
LOȚIITOR DE ARHIEPISCOP AL TIMIȘOAREI ȘI MITROPOLIT AL BANATULUI
ȘI PATRIARHUL BISERICII ORTODOXE ROMÂNE*

**PREACUVIOSULUI CIN MONAHAL, PREACUCERNICULUI CLER ȘI PREAIUBIȚILOR CREDINCIOȘI
DIN ARHIEPISCOPIA TIMIȘOAREI, HAR, MILĂ ȘI PACE DE LA HRISTOS-DOMNUL NOSTRU, IAR
DE LA NOI PĂRINTEȘTI BINECUVÂNTĂRI**

„Hristos Se naște, slăviți-L,
Hristos din ceruri, întâmpinați-L,
Hristos pe pământ, înălțați-vă!”
(din Catavasiile Nașterii Domnului)
Preacuvioși și Preacucernici Părinți,

Iubiți credincioși și credincioase,

Aceste cuvinte de îndemn duhovnicesc, pe care le auzim cântându-se în sfintele noastre biserici cu prilejul marelui praznic al Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos, ne cheamă pe toți la întâlnirea sfântă și mântuitoare cu Însuși Iisus Hristos, Cel ce „plecând cerurile S-a pogorât și S-a sălășluit în pântecul Fecioarei, fără schimbare, ca într-Însul să înnoiască pe Adam cel stricat prin păcat”^[1].

Taina Întrupării Fiului veșnic al lui Dumnezeu, Care S-a făcut om din iubire nesfârșită față de om, este temelie și inima credinței creștine. Sfântul Evanghelist Ioan, supranumit Teologul sau Apostolul iubirii, copleșit de măreția iubirii divine milostive, spune că „atât de mult a iubit Dumnezeu lumea, încât pe Unicul Său Fiu L-a dat, ca oricine crede în El să nu piară, ci să aibă viață veșnică” (Ioan 3, 16).

Sărbătoarea Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos este, așadar, mai întâi de toate, sărbătoarea iubirii milostive a lui Dumnezeu pentru oameni. Fiul lui Dumnezeu Cel veșnic S-a pogorât din ceruri, S-a întrupat de la Duhul Sfânt și din Maria Fecioara și S-a făcut om, pentru a dăruia oamenilor, păcătoși și muritori, iertarea păcatelor și viața veșnică. Pe cât a coborât El la noi, pe atât ne-a deschis nouă drum ca să ne înălțăm spre El.

Sfinții Părinți ai Bisericii au meditat adânc asupra înțelesului Tainei Întrupării și Nașterii ca om a Fiului veșnic al lui Dumnezeu, „Care, fără de început fiind, primește început, născându-Se cu Trup în Betleem”^[2], și „neîncăput fiind, încapă în pântec și vine să Se nască pentru noi, din pântecul de mamă”^[3], după cum ne vestesc cântările sărbătorii Nașterii Domnului.

Sfântul Maxim Mărturisitorul spune că „prin iubirea Sa mai presus de minte și nesfârșită pentru om, Dumnezeu a devenit cu adevărat și prin natură tocmai ceea ce iubea”^[4], adică om, iar în altă parte, același Sfânt Părinte ne învață că Dumnezeu Cuvântul „a binevoit a Se întrupa pentru a ne învăța, în limba noastră omenească și prin pilde, cunoașterea care depășește orice limbaj, lucrurile sfinte și ascunse (...), dar și pentru că El, din iubire pentru noi, se ascunde tainic în esența spirituală a ființelor create, ca și în litere, prezent întreg în fiecare și în toată slava Sa (...)”^[5].

Așadar, Fiul lui Dumnezeu S-a făcut om pentru ca omul păcătos și muritor să fie ridicat din păcat și moarte, să devină sfânt și să trăiască veșnic, deoarece el a fost la început creat după chipul lui Dumnezeu Cel Sfânt și veșnic viu. Prin lucrarea Sa mântuitoare, de unire a omului muritor cu Dumnezeu Cel veșnic, Iisus Hristos vindecă și curățește firea umană de ceea ce îi este nesănătos și nefiresc, adică păcatul și moartea, survenite ca urmare a despărțirii omului de Dumnezeu prin neascultare, neînfrânare și nepocăință (cf. Facerea 2, 17 și Romani 6, 23).

În acest sens, Pruncul Iisus, Dumnezeu-Copilul, Se naște fără de păcat, dar crește, viețuiește și se luptă într-o lume profund marcată de păcat și de forme ale morții spirituale și fizice. Primit cu bucurie în Betleem de îngeri, de păstori și de magii de la Răsărit, El este, pe de altă parte, prigonit de regele Irod, care caută să-Lucidă. Mai târziu, când va începe activitatea Sa publică, Iisus devine iubit de mulțimile de oameni pe care-i luminează și hrănește spiritual cu Evanghelia iubirii veșnice și îi vindecă de boli, de patimi și de pătimiri, prin harul Său, dătător de viață sfântă.

Prin însuși felul Său de-a vorbi, de-a trăi și făptui, Iisus Hristos ne arată că El este în mod deplin Omul pentru oameni, fiindcă este în mod deplin Omul pentru Dumnezeu, sau mai precis El este Dumnezeu-Omul, măsura supremă a umanului sfințit și înveșnicit, capabil de iubire infinită și viață eternă.

Iisus Hristos, născut dintr-o mamă-fecioară, săracă și smerită, într-o peșteră modestă, va fi tot timpul smerit și sărac material, dar bogat și statornic în puritate, sfințenie și iubire milostivă. Model suprem și promotor constant al adevărului și al dreptății, al smereniei și al iertării, al păcii și al iubirii milostive, Mântuitorul Iisus Hristos vrea să vindecă și să elibereze pe om de ceea ce îl degradează și îl dezumanizează: mândria, minciuna, lăcomia, nedreptatea, ipocrizia și viclenia, violența și ura. De aceea, El fericește pe cei smeriți, pe cei ce își plâng propriile păcate, pe cei blânzi, pe cei însetați de dreptate, pe cei milostivi, pe cei curați cu inima și pe cei făcători de pace (cf. Matei 5, 3-12). De fapt, Hristos-Domnul ne arată ce este inuman și ce este uman, ce determină pe om să cadă

și să decadă, dar și ce ajută pe om să se înalțe în bunătate și sfințenie și să devină mai uman, adică să ajungă la asemănarea cu Dumnezeu Cel Sfânt și Bun.

El nu voiește moartea păcătosului, ci să se întoarcă și să fie viu (cf. Iezechiel 18, 23; 33, 11). El voiește ca tot omul să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vină (1 Timotei 2, 4). De aceea, Iisus laudă pe oamenii buni și drepecți, iar pe cei răi și păcătoși îi cheamă la pocăință și îndreptare, la vindecare și ridicare, pentru dobândirea iertării, a mântuirii și a vieții veșnice.

Un imn al spiritualității creștine de la începutul secolului al II-lea exprimă acest adevăr astfel:

„Dragostea Sa pentru mine a smerit slava Sa.

S-a făcut asemenea mie, pentru ca eu să-L primesc,

S-a făcut asemenea mie, pentru ca eu să îmbrac haina Sa.

Nu mi-a fost teamă văzându-L, căci El este pentru mine Milostivirea.

El a luat firea mea pentru ca eu să-L descopăr,

A luat fața mea, pentru ca eu să nu-mi întorc fața de la El”^[6].

Devenind Om, Fiul lui Dumnezeu a luat firea noastră căzută, cu toate slăbiciunile sau afecțele sale, adică: foamea, oboseala, suferința, teama de durere și moartea. Deși El a trăit ca om între oameni, Iisus nu a săvârșit totuși păcatul, adică slăbiciunile firii Sale umane nu au devenit niciodată pentru El motive pentru a Se îndepărta de voința lui Dumnezeu, nici pentru a încălca legea iubirii de Dumnezeu și de aproapele, această lege a iubirii smerite și milostive care reprezintă specificul persoanei umane în calitate de ființă creată după chipul lui Dumnezeu sau al comuniunii treimice de viață și iubire eternă.

Iubiți frați și surori,

Hristos-Domnul S-a făcut purtător de trup pământesc, ca pe noi, oamenii, să ne facă purtători de Duh Sfânt ceresc. El S-a făcut Om, ca pe noi, oamenii, să ne îndumnezeiască prin har. Fiul preaslăvit al lui Dumnezeu S-a făcut Fiul smerit al Omului, ca pe noi, oamenii, să ne înalțe la demnitatea și slava de fii duhovnicești ai lui Dumnezeu, după cum spune Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan, prin cuvintele: „Și celor câți L-au primit, care cred în Numele Lui, le-a dat putere ca să se facă fii ai lui Dumnezeu, care nu din sânge, nici din poftă trupească, nici din poftă bărbătească, ci de la Dumnezeu s-au născut” (Ioan 1, 12-13). Hristos a coborât din ceruri, S-a zămislit din pântecul unei femei fecioare și S-a născut într-o peșteră, în interiorul pământului, ca pe noi oamenii să ne înalțe prin har în interiorul Împărăției cerurilor, în intimitatea iubirii Preasfintei Treimi.

Taina întrupării lui Hristos, Fiul lui Dumnezeu, despre care Sfântul Ioan Damaschin spune că e „singurul lucru nou sub soare”, este cântată cu fior sfânt în toate cântările bisericesti ortodoxe, arătându-ne mai lămurit că rostul Întrupării Fiului lui Dumnezeu este sfințirea omului și participarea lui la viața veșnică: „Veniți, credincioșilor, să ne înălțăm dumnezeiește și să vedem cu adevărat dumnezeiasca pogorâre de sus în Betleem și curățindu-ne mintea prin viață curată să aducem în loc de mir fapte bune; să pregătim prin credință intrarea sărbătorii Nașterii și cu cei de sus să strigăm: Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu, Celui în Treime, prin Care S-a arătat între oameni bunăvoirea mântuind pe Adam din blestemul cel dintâi, ca un iubitor de oameni!”^[7].

Taina coborârii Fiului lui Dumnezeu în lume și a apropierii Lui maxime de noi, oamenii, ne cheamă să ne ridicăm și să ne apropiem și noi de El, să-L întâmpinăm în viața noastră, prin dreaptă credință, prin rugăciune, prin împărtășirea cu Sfintele Taine și prin fapte bune. Să-L întâmpinăm pe Hristos în sufletul și în casele noastre și să ne bucurăm de lumina sărbătorii!

Hristos-Domnul, plecând Cerurile și pogorându-Se întru smerenie, vine și astăzi la noi în multe forme, ca un călător sau pelerin necunoscut, prin chipurile smerite ale oamenilor săraci, ale copiilor orfani și ale bătrânilor abandonați, ale bolnavilor suferinzi și singuri, ale oamenilor îndoliați și întristați, ale oamenilor flămânzi și fără de adăpost (cf. Matei 25, 31-46).

În viața noastră de fiecare zi, dar mai ales în aceste zile de sărbătoare, să oferim celor din jurul nostru daruri și semne ale bucuriei. Să aducem bucurie în casele și în sufletele în care se află tristețe și singurătate, boală și sărăcie, suferință și înstrăinare. Să răspundem iubirii nemărginite a lui Hristos, Cel Care a plecat cerurile și S-a pogorât pentru mântuirea oamenilor, cu fapte ale iubirii noastre frățești, știind că adevărata credință este credința „lucrătoare prin iubire” (Galateni 5, 6).

Să nu uităm în rugăciunile noastre și în faptele iubirii noastre frățești de Crăciun și de Anul Nou nici pe frații noștri români care se află departe de țară și de casă, dincolo de granițele României. Ne rugăm Domnului Iisus Hristos să le dăruiască ajutor în viață și în păstrarea și cultivarea credinței ortodoxe și a spiritualității românești, pentru ca munca sau studiul lor în străinătate să nu devină îndepărtare sau înstrăinare spirituală de cei dragi ai lor din România.

Dreptmăritori creștini și creștine,

În noaptea de 31 decembrie 2014 spre 1 ianuarie 2015 și în ziua de Anul Nou să înălțăm rugăciuni de mulțumire lui Dumnezeu pentru binefacerile primite de la El în anul 2014 care a trecut și să-l cerem ajutorul în toată lucrarea cea bună și folositoare din anul nou în care intrăm.

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a declarat anul 2015 drept Anul omagial al misiunii parohiei și mănăstirii azi și Anul comemorativ al Sfântului Ioan Gură de Aur și al marilor păstori de suflete din eparhii.

Sfântul Ioan Gură de Aur, Arhiepiscopul Constantinopolului, a fost cel mai mare predicator al Bisericii Ortodoxe. El a apărat și promovat sfințenia și demnitatea familiei, lumina și virtuțile vieții monahale și lucrarea filantropică a Bisericii în societate. A fost nu doar un mare tâlcuitor al Sfintei Scripturi, ci și un luptător pentru demnitatea ființei umane, pentru dreptate și sfințenie. Dascăl al pocăinței, al rugăciunii și al milosteniei, Sfântul Ioan Gură de Aur ne învață cum să ne îmbogățim prin milostenie, adunând comori în ceruri. Prin milostenie, spune Sfântul Ioan Gură de Aur, facem cea mai bună investiție, asigurăm darul nostru pentru eternitate, deoarece toate darurile și investițiile lumești sunt în orice clipă în primejdie de a se pierde. Numai darurile pe care le oferim lui Dumnezeu și săracilor nu sunt în primejdie de a fi furate sau distruse, ci ele aduc la timpul potrivit roade cerești și lumină dumnezeiască, adică viață și fericire veșnică în Împărăția lui Dumnezeu.

Din perspectiva lumii secularizate de astăzi, în care primează agonisirea de bunuri materiale trecătoare și individualismul egoist în detrimentul cultivării virtuților creștine, ca iubirea de Dumnezeu și de aproapele, sfințenia și smerenia, se simte tot mai mult nevoia unei lucrări pastoral-misionare comune, pentru a intensifica păstrarea identității creștine prin cunoașterea vieții sfinților ca modele duhovnicești, pentru a spori în credință și fapte bune spre asemănarea omului cu Dumnezeu Cel milostiv și sfânt.

Sperăm că toate aceste valori ne vor ajuta să zidim duhovnicește Biserica din suflete, dar și să contribuim mai mult la construirea Catedralei Mântuirii Neamului, ideal sfânt al multor generații, dacă ne gândim că anul acesta s-au împlinit 130 de ani (1884-2014) de când regele Carol I a promulgat Legea Catedralei, care însă abia acum se construiește concret, ea fiind o necesitate practică și un simbol al demnității noastre naționale.

În aceste zile de sărbătoare și bucurie sfântă pentru viața noastră creștină, vă îndemnăm pe toți, cu părintească și frățească dragoste în Hristos, să arătați lumina dreptei credințe și a faptelor bune pretutindeni unde vă aflați, să împărtășiți și altora bucuria sfințelor sărbători ale Crăciunului, Botezului Domnului și Anului Nou!

Tuturor vă adresăm urările tradiționale: Sărbători fericite! și La mulți ani!

„Harul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl și împărtășirea Sfântului Duh să fie cu voi cu toți!” (2 Corinteni 13, 13).

Al vostru către Hristos-Domnul rugător, cu părintești binecuvântări,

† DANIEL

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

[1] Mineiul pe Decembrie, ziua a 25-a Litia, stihira 4, alcătuire a lui Ioan Monahul, Ed. Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2005, p. 434.

[2] Mineiul pe Decembrie, Tropar - Cântarea I, Canonul Înainteprăznuirii, p. 368.

[3] Mineiul pe Decembrie, Tropar - Cântarea a VI-a, Canonul Înainteprăznuirii, p. 373.

[4] Sfântul Maxim Mărturisitorul, Ambigua, trad. Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, Ed. Institutului Biblic și de Misiune a Bisericii Ortodoxe Române, București, 2006, p. 78.

[5] Sfântul Maxim Mărturisitorul, Ambigua, PG 91, pp. 1285-1288, apud Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Comori ale Ortodoxiei, Ed. TRINITAS, Iași, 2007, pp. 278-279.

[6] Odes de Salomon, 7 (The Odes and Psalms of Solomon, R. Harris, A. Mingana (eds), II, 240-241), citat de Olivier Clément, Sources, p. 37, apud Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Comori ale Ortodoxiei, Ed. TRINITAS, Iași, 2007, p. 281.

[7] Mineiul pe Decembrie, Rânduiala Ceasurilor împărătești, Ceasul al VI-lea, stihiră glasul 1, p. 415.

CUVÂNTUL DE ÎNVĂȚĂTURĂ AL PREAFERICITULUI PĂRINTE PATRIARH DANIEL, LA DUMINICA DUPĂ NAȘTEREA DOMNULUI – 28 DECEMBRIE 2014, CATEDRALA MITROPOLITANĂ DIN TIMIȘOARA

Duminica după sărbătoarea Nașterii Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Hristos, care este și ultima duminică din anul acesta, ne înfățișează două evenimente din viața Domnului nostru Iisus Hristos, și anume fuga în Egipt a Maicii Domnului împreună cu dreptul Iosif, purtând cu ei pe Pruncul Iisus, și împlinirea groazniciei porunci a lui Irod de a ucide pe toți copiii din Betleem și împrejurimi, cu scutul de a omorî și pe Iisus. Evanghelia acestei duminici este plină de semnificații duhovnicești întrucât ne arată planul lui Dumnezeu de mântuire a lumii, dar și contradicțiile istoriei omenirii robite de păcat și de moarte.

La puțin timp după Nașterea Sa, Pruncul Iisus se află în primejdie de moarte, deoarece regele Irod căuta să-Lucidă. Vedem, așadar, că viața lui Iisus Hristos este de la început îndreptată spre suferință, așa cum a prevăzut proorocul Isaia când vorbea despre Slujitorul Domnului ca fiind un „om al durerilor și cunoscător al suferinței” (Isaia 53, 3).

Pe de o parte, evenimentele pe care le descrie Evanghelia de astăzi se desfășoară dramatic, întrucât bunătatea și generozitatea păstorilor și a magilor arătate Pruncului Iisus sunt umbrite de răutatea invidiei și a dorinței pătimașe de stăpânire a lui Irod, regele Iudeii. Pe de altă parte, se vede că în planul lui Dumnezeu, Care cunoaște cum se manifestă natura umană robită de păcat și pândită de moarte, există o lucrare sfântă care biruiește răutatea demonilor și a oamenilor din lume, astfel încât Dumnezeu salvează viața oamenilor prizoniți și transformă fuga în salvare și înstrăinarea în binecuvântare. Pruncul Iisus Se naște într-o călătorie. El nu Se naște în casa mamei Sale din Nazaretul Galileii, ci în Betleemul Iudeii, și nici măcar într-o casă, ci într-o peșteră, pentru că în casa de oaspeți din oraș nu mai era loc. De aceea, în otpustul sau apolisul sărbătorii Nașterii

Domnului se spune: „Cel ce în peșteră S-a născut și în iesle S-a culcat pentru mântuirea noastră”.

Mai târziu, când va fi om adult, Iisus va spune: „Vulpile au vizuini și păsările cerului cuiburi; dar Fiul Omului n-are unde să-și plece capul” (Luca 9, 58). Din cauza ostilității celor din cetate, El Se va muta din Nazaret și va locui în gazdă la Capernaum, în casa Apostolului Simon Petru. Ca om, Iisus Hristos este viețuitor pe pământ, dar nu Se leagă de nimic din lumea pământească instabilă și trecătoare, pentru a ne arăta că destinația ultimă a oamenilor sau cetatea lor stătătoare și definitivă este Împărăția cerurilor. Bucuria pe care o aduc îngerii Maicii Domnului și dreptului Iosif, când cântă la Betleem: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire!” (Luca 2, 14), este foarte curând umbrită de neliniște și amenințare cu moartea din partea regelui Irod, cu totul robit de patima puterii lumești și a slavei deșarte.

De Nașterea lui Hristos se bucură păstorii oilor, dar regele Irod Idumeul, conducătorul tiranic al iudeilor, se întristează, întrucât el consideră că Pruncul născut în Betleem poate fi cineva care, într-o zi, i-ar putea lua împărăția. De aceea, Irod poruncește ca toți copiii din Betleem și împrejurimi să fie uciși, pentru ca, odată cu ei, săucidă și pe Pruncul Iisus. Magii, venind de la Răsărit, din țări îndepărtate, I s-au închinat Pruncului Iisus și I-au adus daruri: aur, tămâie și smirnă, însă regele țării în care S-a născut Iisus hotărăște ca Acesta să fie ucis. Iată, cât de contradictorie este lumea robită de răutate și ură.

Pentru a scăpa cu viață, Pruncul Iisus trebuie să Se adăpostească în Egipt, în țară străină. După o vreme însă, El se va întoarce în pământul lui Israel, fiindcă între timp Irod Idumeul a murit, iar în locul lui domnea fiul său, Arhe-

lau. Dar și acesta, ca și tatăl său, plin de cruzime, putea fi o primejdie pentru viața Pruncului Iisus. De aceea, Pruncul este dus în Galileea, numită „Galileea neamurilor”, pentru că acolo locuia un amestec de neamuri sau etnii diferite. De fapt, atât Nașterea lui Iisus în Betleem și fuga sau exilul Lui în Egipt, cât și stabilirea Lui în orașul Nazaret au fost prevestite de profeți cu mai multe veacuri înainte (cf. Miheea 5, 1; Osea 11, 1).

Observăm, deci, cum Dumnezeu a anunțat cu veacuri înainte, prin profeți, evenimente din istorie care au o semnificație duhovnicească deosebită. Chiar și uciderea copiilor nevinovați din Betleem și împrejurimi, la porunca regelui Irod, a fost prezisă de Ieremia prorocul prin cuvintele: „Glas s-a auzit în Rama, plângere și tânguire multă. Rahila își plânge copiii și nu voiește să fie mângâiată, pentru că nu mai sunt” (Ieremia 31, 15). Înțelegem, așadar, că Mântuitorul Iisus vine într-o lume a violenței, robită de păcat și de moarte, de răutate și invidie în care foarte adesea crima sângeroasă se întinde și asupra vieții celor nevinovați.

După sărbătoarea Nașterii Domnului, în luna decembrie, în zilele de 27, 28 și 29, prăznuim o mulțime de martiri sau mucenici: pe Sfântul Apostol, Întâiul Mucenic și Arhidiacon Ștefan, pe cei 20.000 de mucenici arși în Nicomidia și pe cei 14.000 de prunci din Betleem și împrejurimi uciși de Irod. Prin uciderea pruncilor din Betleem, înțelegem că încă de la începutul vieții Sale pământești Mântuitorul Iisus Hristos Se îndreaptă spre jertfă, spre Cruce, mai precis va trece prin moarte, ca apoi să învieze și să dăruiască lumii viață veșnică, vindicând omenirea de păcat și moarte.

De aceea, Nașterea Domnului Iisus Hristos poartă deja în ea arvuna Crucii și a Învierii Sale. În mod minunat, vedem cum Dumnezeu schimbă răul în bine. Mântuitorul Iisus Hristos merge în Egipt deși acesta era considerat de evrei ca fiind pământul robiei și al idolatriei păgâne. Odinioară poporul evreu a fost dus în Egipt ca popor de sclavi sau robi, iar mai târziu, prin Moise, a fost eliberat din robia lui Faraon.

Acum însă vedem că Iisus binecuvântează Egiptul prin fuga Sa ca Prunc în această țară și apoi revine în pământul lui Israel, împlinindu-se cuvintele prorocului, care zice: „Din Egipt am chemat pe Fiul Meu” (Osea 11, 1). Prin aceasta, Evanghelia ne mai arată că nu numai poporul ales este chemat la mântuire, ci și neamurile păgâne reprezentate prin țara Egiptului, în care Pruncul Iisus a primit adăpost pentru

un timp. Așadar, Iisus cunoaște exilul de mic copil. Dar suferința exilului a fost transformată în biruință a vieții, o încercare grea pentru El a devenit o binecuvântare pentru alții.

Binecuvântarea dăruită Egiptului care L-a adăpostit pe Iisus se va vedea câteva secole mai târziu, când în pustile Egiptului a înflorit viața duhovnicească a monahilor care au fugit de lume, pentru a-și salva sufletul de păcate și a dobândi mântuirea sau viața veșnică. Lupta cu patimile egoiste ale naturii umane căzute în păcat, ca lăcomia de avere, de putere și de plăcere, lupta cu ispitele demonilor invidioși și vicleni, constituie asceza sau nevoința principală a monahilor, ca înviere a sufletului din moartea spirituală cauzată de păcat și ca pregătire pentru Învierea de obște sau universală. Faraonii Egiptului păgân exprimau prin piramidele lor înalte și ascuțite, concentrate spre cer, dorința lor de nemurire. Însă monahii creștini ai Egiptului de mai târziu au găsit în adâncul inimii lor învierea și nemurirea prin unirea lor cu Hristos Cel Răstignit și Înviat, Izvorul vieții și al bucuriei veșnice.

Evanghelia ne mai arată că, la revenirea din Egipt, Pruncul Iisus este dus în Nazaretul Galileii, iar acest fapt are o semnificație misionară și mântuitoare. „Galileea neamurilor” (Isaia 8, 23) era o prefigurare a popoarelor care vor primi credința în Hristos și se vor creștina. Mântuitorul Iisus știa că Galileea era socotită de mulți evrei ca fiind o provincie puțin importantă. Totuși, El acceptă să locuiască o parte a vieții Sale (copilărie și tinerețe) în Galileea, alături de oameni diferiți și necăjiți, refugiați și săraci care au venit aici din alte țări. Între acești oameni de neamuri diferite va crește Pruncul Iisus. Tocmai prin această prezență a Lui în Galileea, se arată smerenia Lui și dragostea Lui față de toți oamenii. Iisus este prieten cu cei săraci, solidar cu străinii exilați sau refugiați, apropiat de cei marginalizați și disprețuiți, pentru că vede în toți valoarea infinită și unică a fiecărui om, creat după chipul lui Dumnezeu, dincolo de rangul lui în societate, poziție centrală sau supraviețuire marginală, dincolo de bogăție sau sărăcie, dincolo de orice clasificare sau judecată omenească individuală ori colectivă. El a venit în lume pentru mântuirea tuturor oamenilor.

Când nu se mai află oameni buni care să-L ajute pe Pruncul Iisus, vin îngerii din cer să-L apere, să-L ocrotească.

Îngerul îi spune în vis lui Iosif: „Ia Pruncul și pe mama Sa și fugi în Egipt și stai acolo până ce-ți voi spune, fiindcă Irod va căuta Pruncul ca să-L ucidă” (Matei 2, 13).

Observăm că îngerul a spus în vis lui Iosif „Ia Pruncul și pe mama Sa”, nu pe „soția ta”, fiindcă Maica Domnului avea pe dreptul Iosif doar ca un protector al ei și al Pruncului Iisus, el nefiind soțul ei și nici tatăl Pruncului Iisus, deoarece adevăratul Său Tată este Tatăl Cel veșnic din cer, după cum va spune Pruncul Însuși la vârsta de 12 ani în templul din Ierusalim (cf. Luca 2, 49).

Lectura evanghelică de astăzi subliniază că Dumnezeu, prin îngerii Săi, ajută pe oameni când aceștia sunt smeriți și singuri și că dreptul Iosif a fost binecuvântat de Dumnezeu

să poarte grijă de Copilul Iisus ca un tată adoptiv. De aici învățăm că, totdeauna, copiii au nevoie atât de afecțiunea mamei, cât și de afecțiunea tatălui. Nu era suficientă afecțiunea mamei. Prin aceasta, Dumnezeu ne arată binecuvântarea Lui asupra familiei. După cum la început prin familie a intrat păcatul în lume, întrucât Adam și Eva formau prima familie umană, tot așa acum Mântuitorul lumii, Noul Adam, vine în lume într-o familie ca să vindece lumea de păcatul neascultării de Dumnezeu și de moartea despărțirii de El. Astăzi, familia creștină tradițională este din ce în ce mai amenințată, deoarece trăiește într-o lume secularizată și confuză din punct de vedere spiritual și este confruntată adesea cu sărăcia, nesiguranța zilei de mâine, șomajul, migrația, instabilitatea și dezorientarea.

Evanghelia de astăzi ne mai învață că fiecare copil trebuie păzit, ocrotit; el nu trebuie lăsat pradă frigului și foamei, neștiinței și nesiguranței, violenței și morții. Într-o vreme în care unii părinți își abandonează copiii, iar unii copii uită pe părinții lor, lumina Evangheliei lui Hristos ne arată că

binecuvântarea lui Dumnezeu se manifestă acolo unde familia este unită și luptă împreună împotriva relelor și primejdiilor din viața ei, pentru a păstra și cultiva darul sfânt al vieții pământești datorite de Dumnezeu, spre a se pregăti în această viață pentru dobândirea vieții veșnice cerești.

Așadar, să ne rugăm Mântuitorului Iisus Hristos, Maicii Domnului și tuturor sfinților să ocrotească familia, să ocrotească și să înmulțească iubirea soților întreolaltă, iubirea copiilor față de părinți și a părinților față de copii, ca toți să simtă că Nașterea Mântuitorului Iisus Hristos este o binecuvântare pentru întreg neamul omenesc și că în familia credincioasă se pregătește mântuirea omului. De aceea, familia a fost numită „biserica de acasă”. Biserica lui Hristos a ridicat Cununia la rang de Sfântă Taină, întrucât a văzut în taina Întrupării Mântuitorului Iisus Hristos binecuvântarea lui Dumnezeu pentru familie și pentru întreaga umanitate. Amin!

† DANIEL

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

GRAMATĂ PATRIARHALĂ

† DANIEL,

Prin harul lui Dumnezeu, Arhiepiscopul Bucureștilor, Mitropolitul Munteniei și Dobrogei, Locțiitorul tronului Cezareei Capadociei și Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

Preacucernicului cler, Preacuviosului cin monahal și tuturor preaiubiților dreptcredincioși creștini din de Dumnezeu păzita Arhiepiscopie a Timișoarei și Mitropolie a Banatului, precum și tuturor ascultătorilor și cititorilor acestei Gramate Patriarhale, Har și pace de la Dumnezeu, Cel în Treime lăudat, iar de la Noi părintească binecuvântare!

Se cuvine să facem cunoscut tuturor că Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos a așezat în Sfânta Sa Biserică slujiri și vrednicii deosebite prin trimiterea Preasfântului și de viață făcătorului Duh peste Sfinții Săi Ucenici și Apostoli, întărindu-i pe aceștia întru propovăduirea cuvântului Evangheliei Sale, săvârșirea Sfintelor Taine și călăuzirea credincioșilor pe calea mântuirii (cf. Matei 28, 19), iar Sfinții Apostoli, prin harul Sfântului Duh, au așezat în cetăți episcopi, preoți și diaconi, spre a păstori Biserica lui Hristos (cf. Fapte 20, 28).

De aceea, ca slujitor al Bisericii lui Hristos în vrednicia de Patriarh al Bisericii Ortodoxe Române, văzând că a rămas

vacant scaunul de Arhiepiscop al Timișoarei și Mitropolit al Banatului, prin mutarea la Domnul, în ziua de 28 septembrie 2014, a vrednicului de pomenire Arhiepiscopul și Mitropolitul Nicolae (Corneanu), și călăuzit fiind de îndatorirea de a nu lăsa această Arhiepiscopie și Mitropolie lipsită de cărmuitorul ei canonic, pe temeiul prevederilor Statutului pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, am convocat la sediul Mitropoliei din Timișoara, în ziua de joi, 6 noiembrie 2014, Sinodul Mitropolitan al Banatului, în cadrul căruia, prin vot secret consultativ, au fost desemnați doi candidați din lista ierarhilor eligibili, iar vineri, 7 noiembrie 2014, ședința specială de consultare a Sinodului Mitropolitan cu membrii Adunării eparhiale a Arhiepiscopiei Timișoarei, cu membrii clerici și mireni din celelalte eparhii ale Mitropoliei, delegați în Adunarea Națională Bisericească și cu ceilalți participanți de drept, în cadrul căreia, prin votul participanților, a fost completată lista stabilită de Sinodul Mitropolitancu încă un candidat.

Împlinind această procedură statutară bisericească și luând aminte la îndatoririle ce ne revin ca Patriarh, am convocat Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în ziua de 16 decembrie 2014, la Reședința Patriarhală din București.

În urma votului exprimat, Sfântul Sinod a ales în scaunul vacant al Arhiepiscopiei Timișoarei și Mitropoliei Banatului pe Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop onorific Ioan, Episcopul Covasnei și Harghitei, care s-a arătat vrednic de această chemare prin: statornicia sa întru dreapta credință; îmbrățișarea vieții monahale în Mănăstirea Lainici, județul Gorj, din Arhiepiscopia Craiovei; pregătirea sa teologică dobândită la Institutul Teologic Universitar din Sibiu; cursurile de doctorat în domeniul studiilor biblice, de egiptologie și orientalistice de la Institutul Biblic din Ierusalim; participarea la întruniri, simpozioane, sesiuni de comunicări și conferințe teologice, în țară și străinătate; slujirea liturgică și pastorală a Sfintei Biserici în diferite trepte și ascultări bisericesti: din anul 1990 ca stareț al Mănăstirii Lainici, din februarie 1994 ca superior al Așezămintelor românești de la Locurile Sfinte (Ierusalim și Iordan), apoi, din luna septembrie 1994, prin slujire rodnică în treapta Arhieriei, ca Episcop al Covasnei și Harghitei, iar din data de 23 august 2009 ca Arhiepiscop onorific; prin bogata activitate în slujba ridicării nivelului de reprezentare administrativ-bisericască a Episcopiei păstorite în contextul realităților multiconfesionale și multi-etnice din acea zonă pastoral-misionară din centrul României; activitatea ierarhică pilduitoare vreme de peste 20 ani, cu rezultate de excepție în domeniul lucrării misionar-pastorale, administrative, edilitar-gospodărești și social-filantropice în scopul consolidării vieții bisericesti, constând în creșterea numărului unităților bisericesti, edificarea de noi locașuri de cult, precum și repararea și restaurarea celor existente, asigurarea personalului de cult și a personalului neclerical necesar, revigorarea vieții monahale, activități educative, cultural-religioase și editoriale în sprijinul întăririi prezenței ortodoxe și românești în acel ținut străbun; înființarea Centrului Ecleziastic de documentare „Nicolae Colan” din municipiul Sfântu Gheorghe și a Centrului Cultural „Miron Cristea” din municipiul Miercurea Ciuc; înființarea Editurii eparhiale Grai Românesc și a publicației eparhiale Grai Românesc; co-organizarea, alături de autoritățile publice, a celor douăsprezece ediții ale Universității de Vară de la Izvoru Mureșului, cu participarea reprezentanților comunităților românești din diferite părți ale lumii, precum și a celor douăzeci de ediții ale Sesiunii Naționale de Comunicări științifice „Românii din Sud-Estul Transilvaniei. Istorie. Cultură. Civilizație”. În toată această perio-

adă, Înaltpreasfinția Sa a arătat multă abnegație și jertfă, simț practic și organizatoric, responsabilitate în misiunea încredințată, echilibru și realism pastoral. Drept urmare, potrivit rânduielilor canonice și prevederilor statutare ale Bisericii Ortodoxe Române, astăzi, 28 decembrie 2014, în Duminica după Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos, Noi, Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, oferim Înaltpreasfințitului Părinte Ioan mantia, crucea și engolpionul, precum și camilafca având cruce, adică însemnele rangului mitropolitan, îi înmănăm cârja arhipăstorească și îl întronizăm ca Arhiepiscop al Timișoarei și Mitropolit al Banatului.

Pe temeiul celor arătate mai sus, al Sfintelor Canoane și al prevederilor art. 26 lit. o) și art. 133 alin. (2) din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, facem cunoscut tuturor această Gramată Patriarhală și dăm alesului Arhiepiscop și Mitropolit, Înaltpreasfințitului Părinte Ioan, împuternicirea canonică de păstorie ca Arhiepiscop al de Dumnezeu păzitei Arhiepiscopii a Timișoarei, cu toate orașele și satele care țin astăzi și vor ține și în viitor de această Sfântă Arhiepiscopie, drept mărturie că Înaltpreasfinția Sa, dobândind această demnitate, are dreptul și puterea de a așeza, după rânduielile Sfintei noastre Biserici și după legile țării: cântăreți, citeți, ipodiaconi, diaconi, preoți și protopopi la toate bisericile din Arhiepiscopia Înaltpreasfinției Sale, precum și stareți și starețe, egumeni și egumene la mănăstiri și schituri și de a rândui toate câte i se cuvin ca ierarh eparhiot, spre folosul duhovnicesc al eparhiei pe care o păstorește pe calea mântuirii, precum și de a exercita drepturile și a îndeplini toate îndatoririle prevăzute de sfintele canoane, de tradiția bisericască și de legiurile Bisericii noastre ca Mitropolit al Banatului.

Din partea Înaltpreasfinției Sale așteptăm, așa cum îndeamnă Canonul 34 Apostolic, cinstire și ascultare față de Patriarhul României, precum și față de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române; să continue și să sporească lucrarea înaintașilor în acest scaun arhiepiscopal și mitropolitan; să lucreze în comuniune cu ceilalți ierarhi din Sinodul Mitropolitan al Mitropoliei Banatului; să arate iubire de neam și grijă părintească pentru parohii și mănăstiri, pentru valorile credinței ortodoxe, pentru cultura creștină, pentru învățământul teologic și religios, precum și dragoste părintească față de clerul și dreptcredincioșii creștini, tineri și vârstnici, făcându-se tuturor călăuză pentru păstrarea neștirbită a dreptei credințe și a rânduielilor Bisericii noastre străbune; să cultive relații frățești de cooperare cu Mitropoliile din Transilvania în rezolvarea problemelor comune de ordin pastoral și social ale credincioșilor bănățeni și transilvăneni; să se consulte și să coopereze cu autoritățile de Stat spre binele Bisericii și al poporului român; să cultive relații de respect reciproc cu alte culte oficial recunoscute, pentru păstrarea păcii sociale. Așadar, tuturor celor din cinul preoțesc și cinul călugăresc, precum și tuturor dreptcredincioșilor din cuprinsul Arhiepiscopiei Timișoarei, le recomandăm părintește și frățește,

cu multă prețuire, pe Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Ioan, drept chiriarh al lor, chemându-i să îl întâmpine cu dragoste fiască, să îl asculte și să îl cinstească, arătându-i în toate împrejurările sprijin și împreună-lucrare în tot ceea ce săvârșește spre folosul Bisericii și al poporului român.

Prețuind cu multă bucurie însuflețirea și dorința clerului și credincioșilor ortodocși români din Banat de-a păstra dreapta credință, unitatea națională și spirituală, îi povățuim pe toți cu părintească dragoste ca, sub îndrumarea noului lor arhipăstor, să întărească unitatea Ortodoxiei românești, viețuind în pace și în bună înțelegere ca fii duhovnicești care cred cu statornicie în Hristos și „întru una, sfântă, sobornicească și apostolească Biserică”.

Încredințăm pe noul Arhiepiscop al Timișoarei și Mitropolit al Banatului, Înaltpreasfințitul Părinte Ioan, milostivirii Bunului Dumnezeu, rugăciunilor Sfântului Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș, mitropolitul Banatului, precum și ale tuturor sfinților ierarhi, preoți, cuvioși, mucenici, martiri, mărturisitori și apărători ai dreptei credințe, care s-au nevomit și au sfințit acest pământ binecuvântat al Banatului.

De asemenea, îl încredințăm pe Înaltpreasfinția Sa rugăciunilor Înaltpreasfințiților și Preasfințiților Părinți ierarhi din Sinodul Mitropolitan al Mitropoliei Banatului, rugăciunilor cucernicilor preoți din parohii, împreună

ostenitori în ogorul Bisericii, rugăciunilor neîncetate ale călugărilor și călugărițelor din mănăstiri și schituri, precum și rugăciunilor binecredincioșilor creștini din Arhiepiscopia Timișoarei, față de care Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Ioan este chemat să arate dragoste părintească și purtare de grijă duhovnicească.

Și astfel, într-un cuget și o simțire, împreună să preamărim pe Tatăl, pe Fiul și pe Sfântul Duh, Treimea cea deoiființă și nedespărțită. Amin!

† DANIEL

Arhiepiscopul Bucureștilor, Mitropolitul Munteniei și Dobrogei, Locțiitorul tronului Cezareei Capadociei și Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

CUVÂNTUL PRAFERICITULUI PĂRINTE PATRIARH DANIEL LA ÎNTRONIZAREA ÎNALTPREASFINȚITULUI MITROPOLIT IOAN AL BANATULUI - 28 DECEMBRIE 2014, CATEDRALA MITROPOLITANĂ DIN TIMIȘOARA

La cele spuse astăzi în Gramata patriarhală pentru întronizarea Înaltpreasfințitului Părinte Ioan ca Arhiepiscop al Timișoarei și Mitropolit al Banatului, adăugăm câteva observații și îndemnuri pastorale.

Dacă privim astăzi Banatul din punct de vedere spiritual, pastoral și misionar, constatăm aici, ca și în alte zone ale României că libertatea pe care a dobândit-o Biserica noastră după căderea regimului comunist în decembrie 1989 a fost folosită cu prioritate pentru a revigora viața spirituală, activitatea culturală, socială și misionară a Bisericii. Au fost construite biserici noi, create noi școli de teologie ortodoxă, noi parohii, noi mănăstiri, multe centre cultural-educaționale și social-filantropice. A fost dezvoltată o amplă activitate a Bisericii cu tinerii. În Arhiepiscopia Timișoarei, aceste activități au fost promovate și susținute de vrednicul de pomenire Mitropolitul Nicolae Corneanu al Banatului, de Preasfințitul Episcop-vicar Paisie Lugojanul, de ostenitorii Centrului epar-

hial, de Consiliul eparhial și Adunarea eparhială, de clerul din parohii și de monahii din mănăstiri, precum și de o mulțime de credincioși mireni harnici și darnici. Pentru toate aceste împliniri dăm slavă lui Dumnezeu și mulțumim celor ce s-au ostenit în lucrarea pastorală, socială și misionară a Bisericii din Banat. Cu toate acestea, activitățile actuale ale Bisericii din această zonă trebuie intensificate și multiplicare, în fața mai multor fenomene care slăbesc viața creștină eclezială și personală. Aceste fenomene sunt secularismul materialist-consumist și individualismul indiferentist care erodează viața spirituală a familiei și a comunității, precum și simțul solidarității sau al întrajutorării. La acestea se adaugă fenomenul emigrației și al depopulării parohiilor, din motive economice, mai ales în mediul rural. În acest context, criza spirituală sau morală a societății este amplificată de o prelungită criză economico-financiară. Ca o consecință a acestor fenomene, a crescut numărul parohiilor și al mănăstirilor sărace, care au

nevoie de sprijin și încurajare. Această întrajutorare se poate realiza prin înfrățirea între parohii mai înstărite și parohii sărace, între mănăstiri mai consolidate financiar și mănăstiri sau schituri mai modeste.

De asemenea, trebuie identificate noi surse de susținere a activităților pastorale, cultural-misionare și social-filantropice din protopopiate, parohii și mănăstiri. În toate aceste activități trebuie însă promovate corectitudinea și transparența financiară, bazate nu pe tema de sancțiuni, ci pe conștiința că toate activitățile pastoral-misionare ale Bisericii sunt lucrări sfinte, nu doar Sfânta Liturghie sau Sfintele slujbe din locașul de cult. În acest sens, Sfântul Teodor Studitul spune că oricine împlinește o activitate în folosul comunității creștine săvârșește o liturghie. Însă, dacă activitățile administrative, culturale și sociale ale Bisericii nu sunt percepute ca lucrări sfinte, există pericolul să contribuim noi înșine la secularizarea Bisericii din interiorul ei.

Din această perspectivă, prezența mănăstirilor cu o viață liturgică și spirituală mai intensă influențează pozitiv și viața spirituală a parohiilor. Am observat personal această lucrare benefică de când, cu binecuvântarea vrednicului de pomenire Mitropolitul Nicolae Corneanu (în anul 2003), am înființat, în satul natal, Dobrești, județul Timiș, o mănăstire cu ajutorul unor monahi veniți aici de la Mănăstirea Sihăstria de Neamț, din Moldova. Banatul a avut mănăstiri multe înainte de stăpânirea otomană și habsburgică, dar puține au mai rămas în secolul 19 și 20. De aceea, după anul 1990, ierarhii ortodocși români de la Timișoara, Arad și Caransebeș s-au străduit să reînființeze sau să înființeze mănăstiri și schituri noi, care contribuie la o promovare mai intensă a spiritualității ortodoxe astăzi.

De asemenea, Postul de Radio TRINITAS, Televiziunea TRINITAS și Ziarul Lumina ale Patriarhiei Române sunt de un real folos pentru promovarea credinței creștine ortodoxe și a spiritualității românești, atât în viața parohiilor, cât și în viața mănăstirilor din toată România, dar mai ales în comunitățile bisericești, care se confruntă cu fenomenul prozelitismului eterodox, ai cărui agenți profită de sărăcia materială a multor creștini ortodocși, oferindu-le ajutoare materiale, spre a-i îndepărta de Biserica lor strămoșească și a-i atrage la alte credințe.

Din acest motiv, trebuie intensificată cateheza ortodoxă nu numai pentru copii și tineri, ci și pentru adulți. În același timp, toate slujbele liturgice ortodoxe trebuie săvârșite corect

și deplin, fără prescurtări și inovații arbitrare, izvorâte din ignoranță teologică sau din aroganță individuală, sub pretextul că omul modern-secularizat este grăbit. Cel ce este grăbit sau comod în viața spirituală, evitând rugăciunea stăruitoare, postul și pocăința, de fapt evacuează Crucea din creștinism și nu va simți deplin bucuria și pacea Învierii lui Hristos în viața sa.

Înaltpreasfințite Părinte Ioan,

Unele din aceste aspecte pastorale prezentate succint aici le-ați întâlnit în cei 20 de ani de activitate pastorală într-o zonă a României în care românii sunt minoritari. Însă înțelepciunea și curajul, dragostea de Biserică și Neam, hărnicia și dărnicia pe care le-ați cultivat și fructificat până acum vă vor fi de mare folos în noua slujire pastorală din Banat în care intrați acum. Experiența unei conviețuiri pașnice cu alte etnii și cu alte confesiuni religioase din Harghita și Covasna va fi de mare folos în promovarea relațiilor de bună conviețuire cu alte etnii și confesiuni din Banat, unde, alături de români, conviețuiesc, de secole, germani, șvabi, sârbi, maghiari, evrei, iar mai recent și mulți italieni în municipiul Timișoara. Toți aceștia s-au bucurat de-a lungul timpului de ospitalitatea și respectul românilor bănățeni, care la rândul lor au învățat adesea de la alte etnii multe lucruri practice privind modul de-a organiza activitățile familiei și ale comunității.

Timișoara, cel mai important centru universitar din vestul României, oraș multiethnic și multiconfesional, este o punte de legătură între România și Europa Occidentală, fără însă a uita identitatea și vocația sa românească, legătura sa cu Transilvania, cu Țara Românească și cu Moldova. Acesta a fost motivul principal pentru care Catedrala mitropolitană din Timișoara a fost construită în stil moldav ștefanian adaptat la mediul urban. Iar ospitalitatea pe care bănățenii au arătat-o muncitorilor veniți din Moldova în anii 1970 și apoi celor din Maramureș explică faptul că astăzi populația județului Timiș numără 30% moldoveni și un număr mai restrâns de ardeleni. Totuși, în această mare diversitate culturală din Banat, esențial rămâne mesajul Evangheliei iubirii milostive a lui Hristos Cel ce a crescut în Nazaret și a activat mult timp în Capernaum, adică în două orașe din Galileea neamurilor (pe care ați vizitat-o adesea), deoarece iubirea Sa nemărginită cuprinde toate persoanele umane și toate popoarele. Ca înțelept arhipăstor al Bisericii din Banat veți constata, ca și în Transilvania, că iubirea părintească sinceră arătată ierarhilor din Mitropolie, preoților, monahilor și credincioșilor din eparhie este cea mai sfântă lucrare de arhipăstorie a oamenilor pe calea mântuirii spre Împărăția iubirii și fericirii eterne a Preasfintei Treimi.

Hristos Domnul, Capul și Arhipăstorul veșnic al Bisericii Sale să vă ajute să aveți bucuria lucrării duhovnicești roditoare în această Mitropolie, întru mulți și binecuvântați ani!

† DANIEL

Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române

CUVÂNT DE ÎNTÂMPINARE DIN PARTEA CLERULUI ȘI CREDINCIOȘILOR DIN ARHIEPISCOPIA TIMIȘOAREI

*Preafericite Părinte Patriarh,
Înaltpreasfințite Părinte Ioan, Arhiepiscop al Timișoarei
și Mitropolit al Banatului,
Înaltpreasfințiile și Preasfințiile Voastre,
Onorați reprezentanți ai cultelor religioase,
Stimate autorități centrale și locale,
Preacuvioși și preacucernici părinți,
Preacuvioase maici,
Dragi oaspeți,
Iubiți credincioși,*

Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Timișoarei și Mitropolia Banatului au trecut, în toamna acestui an, prin momentul greu al despărțirii de vrednicul arhiepiscop și mitropolit Nicolae Corneanu, care ne-a arhipăstorit vreme de 52 de ani. După aceste clipe de profundă durere, bunul Dumnezeu ne învrednicește acum, la sărbătoarea Nașterii Fiului Său și în pragul Anului Nou 2015, de bucurii negrăite, prin chemarea la cârma Bisericii bănățene a noului nostru arhipăstor, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Selejan, fost Arhiepiscop onorific și întâistătător al Episcopiei Covasnei și Harghitei. De aceea, 28 decembrie 2014 este pentru noi, clericii, monahii și credincioșii bănățeni, ziua pe care a făcut-o Domnul ca să ne bucurăm și să ne veselim întru ea. Înaltpreasfințite Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Ioan, astăzi începem împreună o etapă nouă în istoria Bisericii de pe aceste meleaguri binecuvântate de Dumnezeu, așa după cum, în decembrie 1989, am început, prin jertfa eroilor martiri și a luptătorilor din Timișoara și din toată țara, o viață nouă, izvorâtă din credința celor care au înfruntat cu pieptul gol gloanțele regimului comunist, fiind considerați vinovați că voiau să fie liberi și au avut curajul să strige: Există Dumnezeu, Dumnezeu este cu noi... și să rostească rugăciunile Tatăl nostru și Crezul.

Municipiul Timișoara, în care s-a aprins la 16 decembrie 1989 flacăra libertății și a demnității noastre, călcate în picioare de un regim totalitar, comunist și fără Dumnezeu, Vă primește astăzi cu stălpările bucuriei, ale nădejzii și ale dragostei, așa cum i-au primit înaintașii noștri, în urmă cu mai bine de 100 de ani, pe vlădicii Ioan Popasu, Nicolae Popea și Miron Cristea, veniți în Banat, la Caransebeș, din cetatea spiritualității ardelene, Sibiu. Credem că nu întâmplător, cel din urmă a fost Elie Miron Cristea, originar din Toplița Harghitei, zonă în care Înaltpreasfinția Voastră ați arhipăstorit vreme de 20 de ani (1994-2014) și ați legat atâtea răni.

Acum, Înaltpreasfinția Voastră reveniți pe plaiurile unde ați lucrat în tinerețe, Vă apropiați de frumoasa țară a

Beiușului natal, unde, așa cum scria cineva, se văd mereu torțele arzânde ale credinței și ale spiritualității noastre bimilenare, de unde ați plecat cu zeci de ani în urmă ca să înmulțiți talanții pe care i-ați primit de la Tatăl ceresc.

După ce ați făcut studiile tehnice la Colegiul „Constantin Brâncuși” din Oradea și la Facultatea de Instalații și Automatizări din București, Dumnezeu V-a chemat la o slujire înaltă în via Sa și, după închinovierea la Mănăstirea Lainici, ați studiat Teologia Ortodoxă la Craiova și Sibiu. Sfântul Cuvios Irodion de la Lainici V-a însoțit apoi, cu rugăciunile sale, în ascultările de stareț al acelei mănăstiri, până când Patriarhia Română V-a numit Superior al Așezămintelor Românești din Țara Sfântă, fiind ajutat mult de rugăciunile Sfântului Ioan Iacob de la Neamț-Hozevitul. De acolo ați fost chemat să împliniți greaua misiune de slujire a românilor ortodocși din părțile Covasnei și ale Harghitei, pentru care ați fost și rămâneți un adevărat părinte și arhipăstor, prin rodnicile împliniri pe tărâm bisericesc, misionar, școlar și administrativ-gospodăresc, urmând exemplul Sfântului Ierarh Andrei Șaguna. De altfel, numai prin rugăciunile acestor sfinți ați reușit să duceți „corabia acestei Biserici printre stânci”, pentru că, așa cum spuneți într-un interviu, „drumul nostru este spre cer, spre Dumnezeu”.

Osteneala celor 20 de ani de muncă, „din straja dimineții și până în noapte”, în eparhia Covasnei și Harghitei s-a concretizat în ridicarea din temelii a zeci de biserici și mănăstiri, sute de lăcașuri de cult fiind renovate și redat slujirii, fără a uita să „așezați preoți prin cetăți”, cum îl îndemna Apostolul Pavel pe ucenicul său Timotei, episcopul Efesului, cu ajutorul cărora ați menținut aprinsă flacăra credinței noastre dreptmăritoare și a demnității românești în sufletul vrednicilor credincioși de acolo. După acești 20 de ani de aspre nevoie, multe numai de Dumnezeu știute, încununat de rodnicie împliniri, bunul Dumnezeu, prin rugăciunile Sfântului Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș și ale multor preoți, monahi și credincioși bănățeni, V-a rânduit să deveniți arhipăstorul eparhiei Timșoarei, cu o istorie bogată, dar adesea greu

încercată, teritoriul în care, după cucerirea Daciei de către romani, Evanghelia a fost adusă de negustori, soldați și funcționari romani deveniți creștini, despre care grăiesc peste veacuri, piesele paleo-creștine din secolele III-IV, descoperite aici de către arheologi.

Fără a stăruii prea mult asupra acestui aspect, precizăm, totuși, că viața bisericească din părțile Banatului s-a aflat sub influența Bizanțului, fiind, în primele secole, sub jurisdicția episcopilor din sudul Dunării, iar apoi bănățenii au avut proprii lor episcopi. Străvechile mănăstiri din Banat, în număr de aproximativ 600, între care aflându-se și Mănăstirea „Sfântul Ioan Botezătorul” de la Morisena, Cenad, întemeiată de voievodul Ahtum, ori Mănăstirea „Sfântul Gheorghe” de la Maidan (Oravița), dau mărturie despre viața creștină intensă în această zonă. Din nefericire, stăpânirile otomană și habsburgică au determinat strămutarea unor populații și au cauzat multiple greutăți Bisericii din Banat. De aceea, sediile episcopale de aici s-au mutat în diferite locuri, la Mehadia, la Timișoara și la Caransebeș, uneori în legătură cu Vârșețul, iar alteleori românii bănățeni s-au aflat și sub jurisdicția ierarhilor de la Râmnic. Vrednic de semnalat este faptul că, între 1650-1653, la Timișoara a păstorit Sfântul Ierarh Iosif cel Nou de la Partoș, venit de la Muntele Athos, care a influențat în mod deosebit viața duhovnicească a înaintașilor noștri și a rămas pentru totdeauna ocrotitorul nostru spiritual.

Devenit spațiu multiconfesional, multiethnic și pluricultural, Banatul s-a remarcat datorită bunei conviețuiri existente între români și locuitorii de alte credințe ori etnii, ortodocșii bănățeni apărându-și însă „legea strămoșească”, adică dreapta credință, limba și tradițiile străvechi. Dorința bănățenilor a fost mereu aceea de a avea o eparhie cu sediul la Timișoara, așa cum cerea Eftimie Murgu la Marea adunare din 15/27 iunie 1848 de pe „Câmpia Libertății” din Lugoj, de a se înscrie între revendicările românilor și aceea de a-și avea obișnuitul lor mitropolit. Eforturile românilor ortodocși din Banat au fost răsplătite după reînființarea Mitropoliei Ardealului, în anul 1864, cu sediul la Sibiu, când au fost reactivate Episcopia Caransebeșului și Episcopia Aradului, cărora le-au fost arondate parohiile din partea sudică și, respectiv, nordică a Banatului. Reînființarea Episcopiei din Timișoara a fost posibilă abia în anul 1939, urmare stăruinței multor credincioși, în frunte cu Emanuil Ungurianu, a episcopului

Vasile Lăzărescu și a episcopilor Andrei Magieru de la Arad și Veniamin Nistor de la Caransebeș, iar la 26 octombrie 1947 aceasta a fost ridicată la rang de Arhiepiscopie și Mitropolie a Banatului, având ca arhipăstor pe mitropolitul Vasile Lăzărescu.

Mult s-au străduit vrednicii de pomenire mitropoliții Vasile Lăzărescu și Nicolae Corneanu să organizeze și să înzestreze cu toate cele necesare această eparhie. Datorită lor avem acum 6 protopopiate cu multe parohii și 70 de filii, în care slujesc preoți și diaconi, 11 așezăminte monahale, tipografie și atelier de lumânări, Facultate de Teologie și Liceu teologic, sute de profesori în învățământul religios, multiple activități și instituții bisericești, culturale, economice, patrimoniale și social-filantropice și o viață duhovnicească bogată, întreținută de ASCOR, Liga tinerilor creștini-ortodocși, Asociația Creștin-Ortodoxă „Oastea Domnului”, Societatea Femeilor Creștin-Ortodoxe, diferite fundații și asociații, grădinița „Troița” și Școala Ortodoxă „Antim Ivi-reanul”.

Toate aceste așezăminte bisericești, împreună cu preacuvioșii și preacucernicii părinți, cu preacuvioasele maici, cu membrii Permanenței Consiliului Eparhial, ai Adunării Eparhiale și cu ceata bunilor credincioși, timișoreni și bănățeni, între care, la loc de frunte, se situează copiii din școli și licee, tinerii care studiază în universitățile bănățene și caută o viață duhovnicească autentică, precum și repere morale ori intelectuale, Vă primim, Înaltpreasfințite Părinte Mitropolit, ca pe trimisul lui Dumnezeu și ca pe arhiereul care să ne dăruiască „hrana duhovnicească la bună vreme” și să ne conducă pe cărarea raiului. Societatea în care trăim se confruntă cu tot mai multe provocări la adresa omului, a religiei în general și a creștinismului în special, simte deja efectele secularizării, consumismul își întinde tentaculele peste tot, indiferentismul și egoismul ne îngrijorează tot mai mult. Noi însă, sub înțeleapta arhipăstorie a Înaltpreasfinției Voastre, nu dorim să ne pierdem valorile credinței și ale neamului nostru, nu dorim să renunțăm la tezaurul de învățături, virtuți și tradiții moștenite de la înaintași, nu dorim să adunăm comori pe pământ, ci, așa cum spuneați Înaltpreasfinția Voastră, Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Ioan, dorim să adunăm mai mult în cer, să fim o Biserică vie și dinamică, sfințitoare și mântuitoare. Iar acest lucru nu este posibil fără lucrarea arhiereului-episcop, chip al Arhiereului veșnic, Hristos, în care se arată deplinătatea harului. Mântuitorul Hristos, Arhiereul cel mare și veșnic, a împlinit lucrarea Sa ca arhiereu, învățător și păstor și S-a adus pe Sine jertfă pe Cruce pentru mântuirea tuturor oamenilor.

Arhiereul-episcop este și el așezat în Biserică pentru a-i conduce pe credincioși pe calea mântuirii, având mereu înaintea ochilor sufletești convingerea că Dumnezeu îl întărește și îl luminează prin Duhul Sfânt, Care pe cele slabe le întărește și pe cele de lipsă le împlinește. Astăzi, mai mult decât oricând, avem nevoie, așadar, de spiritualitate, de armonie și de bună înțelegere, de stabilitate și de unitate,

așa cum spunea Sfântul Ioan Gură de Aur: Căci în Biserică trebuie să trăim ca într-o casă, adică trebuie să ne găsim cu toții ca și cum am fi un singur trup, după cum și Botezul este unul și masa este una și izvorul este unul și zidirea este una și Tatăl este unul....

Banatul încredințat Înaltpreasfinției Voastre spre arhi-păstorire are nevoie de dialog deschis și corect cu cei de altă credință și naționalitate, ca să Vă cităm tot pe Înaltpreasfinția Voastră, are nevoie de relații frățești și de căutare sinceră a unei mărturii comune aduse unicului Dumnezeu. Nu este vorba însă de a relativiza adevărurile teologice și de a negocia ceea ce nu este negociabil, cum spunea un teolog al Bisericii noastre, adică credința, ci de a trata în duhul iubirii evanghelice, pentru a împlini cuvântul apostolului: Un Domn, o credință, un Botez. Pregătirea teologică pe care ați acumulat-o în țară și în străinătate, experiența dovedită în greaua misiune arhierescă din Episcopia Covasnei și Harghitei, modul pașnic în care ați rezolvat multele probleme cu care ați fost confruntat în 20 de ani de arhierie și mărturisirea făcută chiar în ziua alegerii în scaunul de Arhiepiscop al Timișoarei și de Mitropolit al Banatului, că Vă îndreptați spre Banat cu dorința sinceră de a-L sluji pe Dumnezeu și de

a fi alături de credincioși la bine și la rău, ne oferă garanția sigură că relațiile de bună colaborare între Biserică noastră și celelalte confesiuni creștine ori religii de aici, dar și cu frații români ortodocși din Banatul sârbesc, statornicite, mai ales, de înaintașul Înaltpreasfinției Voastre, mitropolitul Nicolae Corneanu, vor fi păstrate și chiar promovate.

Totodată, Vă mulțumim, Preafericite Părinte Patriarh, pentru aleasa purtare de grijă și pentru dragostea părintească arătată în perioada cât ați condus această eparhie în calitate de Locțiitor de Arhiepiscop al Timișoarei și Mitropolit al Banatului, mulțumim ierarhilor Sfântului Sinod prezenți aici și Preasfințitului Părinte Episcop-vicar Paisie Lugojanul pentru toată osteneala slujirii arhieresti și pentru organizarea evenimentului de azi.

În numele clerului și al credincioșilor Arhiepiscopiei Timișoarei, Vă întâmpinăm, Înaltpreasfințite Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Ioan, cu urarea: bine ați venit la noi, ca să ne binecuvântați și să ne păstoriți cu rodnice împliniri și cu alese bucurii, întru mulți și fericiți ani, spre slava Preasfinței Treimi și binele Bisericii lui Hristos din Banat.

Preot dr. IONEL POPESCU

CUVÂNTUL ÎNALTPREASFINȚITULUI PĂRINTE IOAN SELEJAN LA ÎNTRONIZAREA CA ARHIEPISCOP AL TIMIȘOAREI ȘI MITROPOLIT AL BANATULUI – 28 DECEMBRIE 2014, CATEDRALA MITROPOLITANĂ DIN TIMIȘOARA

*Preafericite Părinte Patriarh,
Înaltpreasfințiiile și Preasfințiiile Voastre,
Onorați reprezentanți ai cultelor religioase,
Stimate oficialități centrale și locale,
Preacuvioși și preacucernici părinți,
Preacuvioase mame,
Iubiți fii ai Banatului,*

În textul Evangheliei citit astăzi găsim cuvintele proorocului care zice: „Din Egipt am chemat pe Fiul Meu” (Osea 11, 1). Cel căruia i s-a încredințat ocrotirea Pruncului Dumnezeuiesc a fost Dreptul Iosif, a cărui pomenire o face azi Sfânta Biserică. Dreptul Iosif primește poruncă în vis, de la înger, care îi zice: „Scoală-te, ia Pruncul și pe mama Lui și fugi în Egipt și stai acolo până ce-ți voi spune, fiindcă Irod are să caute Pruncul ca să-Lucidă.” (Mt. 2, 13). Doamne, Tu, Care ai mulțimi nenumărate de îngeri, îi dai poruncă unui om să-L ocrotească pe Fiul Tău?! Ce har a primit acest

pământean - Dreptul Iosif - ca el să ia chip de înger păzitor al Fiului lui Dumnezeu?!

*Iubiți credincioși,
Irod a fost primul om, care, pus în fața Luminii celei de Sus, s-a văzut pe sine și apoi a căzut în sine și din sine a căzut în adânc, în râul de sânge al nevinovaților prunci pe care i-a ucis. Irod, prinuciderea pruncilor, deschide poarta unei noi galaxii în univers, galaxia martirilor. Cei ce se luptă cu Dumnezeu au o gândire cu sumă zero și au intrat în noaptea minții. Pendula timpului pentru ei se oprește deasupra mormântului.*

Azi, Irod nu mai taie capul pruncilor, însă, din nefericire, se încearcă tot mai mult să li se taie mintea. Iubite mame, ce vom răspunde lui Dumnezeu și sociologilor la întrebarea: de ce, în școlile noastre, în urmă cu o sută de ani, erau mai mulți copii decât azi?! Oare suntem noi, cei de azi, autorii ultimului act din tragedia neamului nostru românesc? A

face socoteli cu moartea este cea mai cumplită aritmetică pentru un neam. În decursul frământatei istorii a neamului românesc, unii au făcut socoteli cu moartea pentru neamul nostru, dar n-au reușit, pentru că Dumnezeu a fost cu noi și cu strămoșii noștri.

Iubiți credincioși,

Dreptul Iosif a luat pe Pruncul Iisus- Fiul lui Dumnezeu și pe maica Sa și au fugit într-o țară străină. Iată ce conlucrare tainică între Dumnezeu și om, omul fiind chemat să fie împreună lucrător cu Dumnezeu. Doamne, azi mă chemi să fiu împreună lucrător cu Tine aici, la brazda de vest a României, în străvechiul pământ al Daciei, în vatra Banatului. Ținând cont de faptul istoric că legiunile romane se mișcau dintr-o parte în alta a Imperiului Roman, prin analogie, putem să spunem că, încă din perioada ocupației romane, printre ostașii romani se aflau și creștini. Mărturiile arheologice din secolele al III-lea și al IV-lea ne pun în față urme materiale ale culturii și credinței creștine din părțile Banatului. Poziția geografică a Banatului- în vecinătate cu Imperiul Bizantin și cu Muntele Athos- fac din această zonă un centru creștin puternic, încă din mileniul întâi, încununat de întemeierea unor mănăstiri precum Sfântul Ioan Botezătorul de la Morisena sau Sfântul Gheorghe de la Maidan (Oravița), mănăstiri ctitorite la începutul secolului al XI-lea.

Aceste mănăstiri au fost vetre de cultură și credință creștină în jurul cărora s-a dezvoltat o viață bisericească intensă. Spre aceste vetre de sihăstrie se va îndrepta în anul 1650 un sihastru din Muntele Athos- pe nume de călugărie Iosif- care va conduce Biserica din Banat în calitate de mitropolit între anii 1650-1653. Pentru viața lui aleasă a fost

canonizat de Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române în anul 1956 (7 octombrie). Câte mame sfinte, câți părinți sfinți n-a dat Banatul! Banatul este și el un antimis cu sfinte moaște Reașezarea din punct de vedere canonic și administrativ a Timișoarei la loc de cinste în Biserica Ortodoxă Română, s-a făcut cu mari greutate, având în vedere contextul istoric al stăpânirilor străine (otomane și hasburgice).

Sfântul Mitropolit Andrei Șaguna a fost unul din ierarhii care a promovat Biserica din Banat dându-și seama de importanța unui scaun vlădicesc la Timișoara. Ca o încununare a strădaniilor bunilor credincioși din Banat, după terminarea lucrărilor la această catedrală (63/32- 82 ha- 1500mp), scaunul vlădicesc de la Timișoara, în anul 1947, revine la tradiția istorică bisericească, la rang de mitropolie. Pe acest scaun vlădicesc a urcat Mitropolitul Vasile Lăzărescu și apoi, timp de o jumătate de veac, vrednicul de pomenire Mitropolitul Nicolae Corneanu. Doamne, ia-mă Tu de mână și învață-mă să fac primii pași în aceste locuri binecuvântate de Tine, în care au trăit și Ți-au slujit Ție și neamului nostru strămoșii sfinți din Banat, așa cum m-a învățat maica mea să fac primii pași în vatra casei părintești.

De azi, Banatul va fi pentru mine pridvorul Raiului, de unde, Doamne, să ne primești la Tine pe toți cei ce vom mărturisi credința în Preasfânta Treime Dumnezeu și „ne vom face tuturor toate“.(cf 1 Cor. 9, 22). Doamne, dă-mi cheile acestui sfânt tezaur al Bisericii și al neamului nostru din Banat și ajută-mă ca, împreună cu cinstitul cler și cu bunii credincioși, să-l păstrăm în sfințenie și să mai adăugăm la el lacrimile credinței și ale pocăinței noastre! În Sfânta Biserică Îl vom cunoaște pe Dumnezeu Tatăl, vom trăi viața în Hristos și vom dobândi pe Duhul Sfânt.

„Biserica, care era duhovnicească, s-a arătat în Trupul lui Hristos, arătându-ne că, dacă cineva din noi va păstra Biserica în trupul său și nu o va strica, va primi pe Duhul cel Sfânt“ ne spune Sfântul Clement Romanul (PSB vol. I , pag.119). Sfântul Ignatie Teoforul zice: „Unde este Hristos, acolo este și Biserica Universală.“ (Epistola către Smirneni cap. VIII, 2 în PSB vol.1, pag.222). „Biserica este casa binecuvântată și locul de primire al harului dumnezeiesc“ spune Sfântul Ambrozie al Milanului (PSB vol.53, pag. 284). Întemeierea Bisericii este creația lumii din nou: în ea se creează cer nou. (cf. Is.65,17), (Sf. Grigorie de Nyssa, PSB vol.29, pag.292). Astăzi, când trăim într-o lume din care se dorește

a fi izgonit Hristos, ierarhii, preoții și credincioșii sunt chemați mai mult ca oricând să rămână neclintiți în Trupul viu al Bisericii. România este o țară creștină, România este țara lui Hristos. Biserica este maica mângâierii celor în suferință. Biserica dă sfinți Raiului și neamului fii binecuvântați. În Biserică ne regăsim pe noi, dar și lumea creată de Dumnezeu. Biserica este spațiul de nădejde și de comuniune al tuturor fiilor ei, indiferent de starea socială. Rolul slujitorilor Sfințelor Altare este să pregătească poporul lui Dumnezeu pentru Împărăția Sa.

Arhiepiscopul poartă o mare responsabilitate în viața Bisericii. El „este luat dintre oameni, pentru oameni, spre cele ale lui Dumnezeu.” (Evrei 5, 1). El este chemat „să se facă tuturor toate” și „în orice chip să-i mântuiască pe unii” după cum spune Sfântul Apostol Pavel (cf. 1 Cor. 9, 22). Arhiepiscopul, prin slujitorii Sfințelor Altare, adună poporul drept-credincios în jurul Sfântului Potir, unde Se află Hristos Domnul. Aici mărturisim aceeași credință izvorâtă din Evanghelia lui Hristos și din cuvintele și trăirile Sfinților Părinți ai Bisericii. Arhiepiscopul este garantul păstrării și mărturisirii de credință a Bisericii, al păstrării Tradiției Sfinte și a rânduielilor liturgice din Biserică. El integrează credincioșii din eparhia sa în sânul Bisericii neamului său și prin aceasta în sânul Bisericii Universale a lui Hristos. El este chemat să devină glasul lui Dumnezeu pe pământ, să ia Crucea lui Hristos și s-o ducă pe Golgota neamului său. Arhiepiscopul este împreună lucrător cu preoții din eparhia sa; cu ei și prin ei cheamă și îndrumă poporul lui Dumnezeu pe cărarea Raiului.

Cinstiți părinți,

Să ne rugăm Bunului Dumnezeu să ne ajute ca, împreună lucrând, să primim răsplata celui care a știut să-și înmulțească talanții. Parohia pe care o păstoriți este locul unde împărtășiți credincioșilor Cuvântul, Trupul și Sângele lui Hristos. Azi se produc mutații demografice în parohii, iar cele de la sate au o populație din ce în ce mai îmbătrânită. Suntem provocați azi să răspundem problemelor noi care apar într-o societate tot mai secularizată. Azi, preotul nu poate sluji doar la un sigur altar, ci el trebuie să slujească și la altarul milei, al întrajutorării celor în nevoi și în necazuri. Bătrânii nu sunt la marginea lumii, ci ei trăiesc în pridvorul Împărăției lui Dumnezeu. Tinerile vlăstare ale Banatului trebuie să fie o prioritate a misiunii noastre pastorale. Ei

sunt viitorul Bisericii din Banat și al neamului nostru. Educația copilului începe chiar din pântecul maicii sale; el trebuie păzit de atâtea ispite care sunt azi în societatea noastră. Biserica și școala trebuie să conlucreze cât mai strâns pentru a lăsa Bisericii și neamului fii de nădejde, buni creștini și buni români, iubitori de Dumnezeu, de neam și de țară. De asemenea, școala teologică are menirea să formeze tineri bine pregătiți și cu o trăire aleasă pentru sfințele altare.

Viețuitorilor din mănăstiri,

Vă îndemn să trăiți după rânduielile Sfinților Părinți și ale marilor duhovnici, făcând din mănăstire o oază duhovnicească spre mângâierea celor ce vin cu evlavie spre aceste vetre vechi de spiritualitate românească.

Iubiți fii duhovnicești ai Banatului,

Am răspuns azi chemării fraților voastre și a Sfântului Sinod de a veni aici, pe aceste locuri binecuvântate de Dumnezeu, în care au slujit atâtea ierarhi sfinți, printre care și Sfântul Iosif de la Partoș. Vin cu dorința sinceră și sfântă de a fi slujitorul lui Dumnezeu și al fraților voastre. Aveți aici un distins corp universitar care a pregătit atâtea fii ai neamului nostru românesc. Iată una din bogățiile Banatului. Împreună cu cei care slujesc la altarul școlii, cu preoții din eparhie și cu autoritățile locale, aș dori să-mi unesc truda mea spre binele Bisericii și al neamului. Fiii Banatului s-au adus jertfe vie aici, în Timișoara, în Decembrie 1989, aprinzând din inima lor candela unui veac nou- cel al credinței în Dumnezeu. Celor care s-au jertfit le port respect și recunoștință, iar celor care au rămas cu lacrimi pe obraz, aș dori să le fiu o sinceră mângâiere.

Iubiți fii ai Banatului,

De azi veți fi în rugăciunile mele pe care le voi înălța către Bunul Dumnezeu. Cu ziua de azi trec din Mitropolia Ardealului în cea a Banatului, dar rămân statornic în credința mea și în dorința sinceră de a sluji lui Dumnezeu și Bisericii neamului nostru românesc. Îi asigur de tot respectul meu pe toți cei ce locuiesc în Banat, chiar dacă sunt de un alt neam și de o altă credință. Nădăjduiesc într-o bună colaborare spre binele tuturor celor ce locuiesc aici, în acest binecuvântat pământ al Banatului. Întind o mână caldă și prietenoasă

fraților noștri aflați dincolo de frontiera de sud-vest a țării și-i asigur de dragostea și prețuirea mea.

Preafericirea Voastră,

Ați întronizat și ați hirotonit mai mulți ierarhi din Biserica Ortodoxă Română, iar azi ați întronizat pe Mitropolitul Banatului. V-ați născut pe aceste meleaguri care au un loc aparte în inima Preafericirii Voastre. De aceste meleaguri Vă leagă binecuvântații ani ai copilăriei și ai primului abcedar. De aici V-a chemat Dumnezeu la cea mai înaltă și grea slujire din Biserica Ortodoxă Română, aceea de Patriarh. Preafericirea Voastră, purtați crucea unei întregi biserici, iar mie mi-ați încredințat de azi să port Crucea Banatului. Mulțumesc Preafericirii Voastre și Sfântului Sinod pentru încredere și Vă rog să mă pomeniți în rugăciunile Preafericirii Voastre.

Mă îndrept acum, în cuvântul meu, către venerabilul Vlădică Timotei al Aradului, către Preasfințitul Lucian al Caransebeșului, către Preasfințitul Paisie, rugându-i ca împreună să slujim lui Dumnezeu și credincioșilor din Banat.

Las cuvânt de mângâiere preoților, cinului monahal și credincioșilor din Eparhia Munților pe care nu-i voi uita în rugăciunile mele.

Dumnezeu să fie cu mine și cu toți cei ce azi îmi sunt încredințați spre păstorie!

† IOAN al Banatului

BANATUL ARE UN NOU MITROPOLIT

Avem Mitropolit și nu unul oarecare! Asemenea celor petrecute în anii '60, când urbea timișoreană întâmpina pe vrednicul de amintire și de pomenire Vlădică Nicolae, acum a descins în Metropolă, din nou, un om al munților. Avem printre noi, cu alte cuvinte, un spirit exersat în tehnica ascensională, în știința cuceririi înălțimilor etice și a mirabolantei veșnicii.

Avem în Înaltpreasfințitul Ioan un promotor, consecvent, al mărturiei evanghelice și al trăirii patristice, o interfață, nedisimulată, a Tradiției creștine, în miezul reflexivei noastre modernități debusolate. Avem un spirit racordat la gândul, vrerile și faptele Domnului, un nevoitor spre ținuta „bărbatului desăvârșit”, spre vârsta „deplinătății lui Hristos” (Efeseni, 4, 13). Continuăm, deci, să trăim sub providența teologicului...

Mai avem în Părintele Mitropolit Ioan un priceput restaurator, dar și un constructor de proiecte, despre care dau mărturie fie restaurările – aproape din nimic – ale bisericilor ardelene, răstignite în tristele vremuri de odinioară, fie noile biserici transilvane, înălțate în ciuda iureșului unei nedemocratice și violente nostalgii imperiale; dar și Centrele culturale românești din secolul al XX-lea, adevărate stindarde ale pozitivului autarhism și identitarism românesc. Iar Mitropolia Banatului e o platformă generoasă către ținte de același fel. Mărturie stau

bisericile aflate în proces de restaurare sau așezămintele sociale și bisericesti, prinse în caruselul finalizării constructive mult dorite, dar și mediul cultural metropolitan și învățământul teologic, potrivit diferitelor niveluri de exprimare, toate așteptând proiecte de durată, capabile să genereze cote înalte de cunoaștere, credință și evlavie.

Și mai remarcăm ceva, de maximă importanță: faptul că vom avea, în Părintele Ioan, o conștiință vigilentă și implicată în eradicarea întristărilor, deznădejdelor, spaimelor, dramelor și, mai ales, tragediilor lumii noastre atinsă de stihialitate. De ce? Pentru că a demonstrat pricepere în a reacționa la solicitările celor ce tind să se sesmulgă din seducțiile bucuriei sincopate, în favoarea fericitoarei mântuirii!

Cuvântările de bun venit ca și cele de rămas bun sunt, întotdeauna, emfatiche. Pe cât a fost posibil, ne-am detașat de astfel de „tonalități”. Prin urmare, încheiem gândurile exprimate cu urarea: Bine ați venit, Înaltpreasfințite Părinte Mitropolit Ioan în mijlocul celor dornici de a învăța cum se cuvine să vorbim, în mediul veșniciei noastre, cu Dumnezeu!

Preot conf. dr. NICOLAE MORAR
Coordonator al Specializării de Teologie Ortodoxă
Universitatea de Vest din Timișoara

**FRAGMENT DIN PASTORALA
ÎNALTPREASFINȚITULUI ARHIEPISCOP
IOAN,
ADRESATĂ FIILOR SĂI DUHOVNICEȘTI DIN MUNȚI
(NAȘTEREA DOMNULUI 2014)**

† IOAN

IUBITULUI NOSTRU CLER, CINULUI MONAHAL ȘI DREPTCREDINCIOȘILOR CREȘTINI, HAR, MILĂ ȘI PACE DE LA DUMNEZEU TATĂL, IAR DE LA NOI PĂRINTEASCĂ BINECUVÂNTARE

„Nu te teme, Marie, căci ai aflat har la Dumnezeu. Și iată vei lua în pântece și vei naște fiu și vei chema numele Lui Iisus.”(Luca 1, 30-31)

Iubiți frați și surori în Domnul,

Iată, prin mila lui Dumnezeu am ajuns să ne împărtășim azi din bucuria îngerilor la acest mare Praznic al Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos.

Îngerii sunt slugile neadormite ale Preasfintei Treimi Dumnezeu.

Îngerii, aceste ființe cerești, L-au însoțit pe Hristos din Cer și până aici, în peștera din Betleem, unde S-a născut din Preacurata Fecioară Maria.

Iată locul unde s-au întâlnit Cerul cu pământul, Dumnezeu, îngerii și omul.

Oare de ce, aici, în peșteră, în staulul oilor?!

Se pare că acesta era cel mai nepătat loc de pe pământ. Ieslea a fost tronul lui Dumnezeu pe pământ.

Ieslea a fost și altarul la care a slujit Fiul lui Dumnezeu mai întâi omului. Aici au primit binecuvântare cete de îngeri care au adus vestea nașterii Fiului lui Dumnezeu păstorilor și întregii lumi.

Tot de la acest altar au primit binecuvântare păstorii și magii care au adus daruri Pruncului Iisus și le-au pus pe acest sfânt altar – ieslea din peștera Betleemului.

Câte altare nu erau în acea vreme în Egiptul antic sau în Mesopotamia?!

Câte temple mărețe, care azi sunt declarate minunile lumii și la niciunul n-a vrut să slujească Hristos?!

Doamne, cum ai ales ieslea în locul acestor altare?

Tu, Care ești înconjurat de heruvimi și serafimi, ai ales să fii înconjurat de mieii păstorilor din Betleem?!

Peștera a fost cel mai sfânt loc de pe pământ, iar Golgota a devenit mai apoi locul cel mai sfințit prin Sângele lui Hristos.

De ce ieslea și nu templu!?

Răspunsul la această întrebare se află la marginea minții de unde vedem, din când în când, razele stelei care i-a călăuzit pe magi.

Era noapte, păstorii își păzeau turmele și s-a făcut arătare de îngeri. Locuitorii Betleemului dormeau, o lume întreagă dormea, treji erau doar neadormiții îngeri și păstorii; ei privegheau, doar ei Îl așteptau pe Mesia.

Aceasta a fost cea mai luminoasă noapte de pe pământ, de la Facere și până la Nașterea Fiului lui Dumnezeu.

Păstorii au văzut pentru prima oară albastrul infinit al cerului, unde și-au înălțat și ei mintea o clipă, însă nu și-au putut scutura aripile de umbra timpului și au rămas pe mai departe anonimii păstori din Betleem.

După cucerirea Daciei, la Roma a fost sărbătoare o sută douăzeci și trei de zile, dar la Betleem, la Nașterea lui Hristos, niciuna.

Azi, frate creștine, ești chemat să fii alături de îngeri și de păstori, să te bucuri că a venit în lume Hristos Domnul și pentru tine.

Peștera și ieslea sunt în Altarul bisericii unde ai fost dus și tu ca prunc în brațe, de maica ta, ca dar Pruncului Iisus.

Când te-a dus spre a fi botezat, maica ta a luat atunci chipul magilor care l-au adus daruri: aur, smirnă și tămâie.

Maica ta te-a dus pe tine dar lui Hristos, să fii pe veci al Lui și să trăiești în veșnicie într-o bucurie sfinților în Ceresul Rai.

Doamne, ia-mă Tu acum de mână așa cum mă lua mama când eram copil!

Doamne, învață-mă să pășesc în Rai așa cum m-a învățat mama să fac primii pași în vatra casei!

Era prima noapte din univers în care strălucea Soarele dreptății – Hristos. Un Soare Care nu va mai apune, ci doar asfințește.

Bucuria îngerilor și a păstorilor a fost stinsă nu după multă vreme, căci Soarele, ce abia răsărise, scotea la lumină fărădelegile unei lumi întregi.

Irod a fost primul care, pus în fața Luminii celei de Sus, s-a văzut pe sine și apoi a căzut în sine și din sine a căzut în adânc, în râul de sânge al nevinovaților prunci pe care i-a ucis vrând să stingă Soarele. (...)

Iubiți credincioși,

(...) Azi se taie, nu capul pruncilor, ci li se taie mintea. De nu le vom păzi mintea, iubite mame, vom deveni în curând un neam cu capul tăiat.

Apărați mintea pruncilor așa cum își apără pasărea puii în cuib, cu aripile ei, de păsările răpitoare.
Mutați mințile pruncilor din această lume în lumea Pruncului Iisus. Este singura lume unde vom trăi într-o bucurie Duhului Sfânt.

Doamne, mă caut și nu mă mai găsesc. Caută-mă Tu și cred că mă vei găsi în adâncul păcatelor. Ridică-mă și du-mă înapoi în lumea pruncilor, în lumea prunciei Tale cu îngerii și cu păstorii.

Iubiților, viața omului nu este o sumă de amintiri precum nici veșnicia nu este o sumă a timpului.

Timpul s-a născut în veșnicie și se va odihni tot în veșnicie.

Iubite mame, ce vom răspunde lui Dumnezeu și sociologilor la întrebarea de ce, în satele noastre, în urmă cu o sută de ani, erau mai mulți copii la școală decât azi?!

Oare suntem noi, cei de azi, autorii ultimului act din tragedia neamului nostru românesc?

Iubiți credincioși, oare Irod este modelul nostru, sau Hristos Care a spus: „Lăsați copiii și nu-i oprți să vină la Mine, că a unora ca aceștia este Împărăția Cerurilor.” (Mt. 19, 14)?!

A face socoteli cu moartea este cea mai cumplită aritmetică pentru un neam.

Mulți, în decursul frământatei istorii a neamului românesc, au făcut socoteli cu moartea pentru neamul nostru, dar n-au reușit, pentru că Dumnezeu a fost cu noi și cu strămoșii noștri.

Doamne, nu ne părăsi la grele încercări!

În fiecare din noi e ceva de „dincolo”, suntem frământați cu ceva de „dincolo” și ne vom întoarce toți la Cel ce ne-a frământat din țărână și lacrima bucuriei Sale.

Omul fără suflet ar fi o sculptură vie sau cel mult un cadavru vertical.

Doamne, rogu-Te, păstrează rândul lumii, adică pe părinți să-i chemi la Tine înaintea pruncilor!

Iubiți frați și surori în Domnul,

Hristos a venit în lume să-l caute pe omul care căzuse în păcat. L-a aflat într-o peșteră, în peștera Betleemului și acolo m-a găsit și pe mine.

Peștera preînchipuia mormântul pe care îl găsisese omul, era casa omului. Omul nu mai găsea drumul spre Cer, ci mergea mereu tot mai jos, mai în adânc.

Peștera era lumea întunericului. Așa cum Adam, după ce păcătuisese, se ascunsese de Dumnezeu în Rai, așa și omul se ascundea de Dumnezeu în întuneric.

Omul fugea de lumină, fugea de Dumnezeu.

Omul se ascundea în întunericul minții, omul cobora tot mai în jos, la iad, acolo unde s-a stins iubirea.

Hristos S-a născut în această noapte sfântă aducându-ne lumină, ca în zorii acestei zile sfinte să ne dezlipim din îmbrățișarea nopții păcatului.

Odată cu Nașterea lui Hristos, omul dobândește dreptul la veșnicie și astfel putem spune că ne-am născut cu dreptul la veșnicie.

Omul nu este un adaos la lume, ci este bucuria și coroana creației lui Dumnezeu.

Omul a alungat tristețea din Rai. Omul este bucuria îngerilor și împreună Îl preamăresc pe Dumnezeu.

Azi, omului îi este frică de iubire și trăiește tot mai însingurat, precum un val fără țărâm, ca un val care nu mai îndrăznește să sărute țărâmul.

Societatea ne împinge azi spre o utopie impusă. Oare acesta este țărâmul sărutului nostru – utopia?!

Noi sărutăm azi icoana Nașterii de unde primim dulcea îmbrățișare a Pruncului Iisus.

Iubiți credincioși,

Sfântul Ioan Gură de Aur spune că sărbătoarea Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos este „maica sărbătorilor creștine”.

Să prăznuim în această zi așa cum au prăznuit îngerii și păstorii din Betleem, prin privegheri, rugăciuni și laude aduse Fiului lui Dumnezeu, Care pentru noi a venit și a dat prima binecuvântare omului în peștera din Betleem.

El este Darul Tatălui făcut omului: Îl așează în iesle ca să fie hrană omului.

De azi, omul se hrănește, spre a sa nemurire, cu Hristos, Fiul lui Dumnezeu Întrupat din Fecioara Maria.

O, cât ne-a iubit Dumnezeu, ce dar scump a primit azi omul!

Și nouă ni-L dă azi Dumnezeu, dar câți dintre noi Îl primim?!

O, unde am ajuns!

Să refuzăm Darul lui Dumnezeu?!

Doamne, lovește cu Crucea Ta în inima mea cea de piatră sa Te primesc pe Tine în a mea inimă!

Iubiți credincioși,

Vă îndemn, la acest Praznic Dumnezeiesc, să petreceți în rugăciune, la care să adăugați fapta cea bună, aceasta fiind mărturia dragostei ce o purtăm semenilor noștri.

Cercetați azi cele mai sărace familii, făcându-le și pe ele părtașe bucuriei Nașterii lui Hristos.

Hristos S-a născut și pentru cei din palate și pentru cei de la o margine de lume.

Înmulțiți dreptatea, bunătatea și milostenia și peste toate acestea adăugați iertarea.

Bucuria cea cerească să vă însoțească toată viața!

Preacucernici părinți, cuvios cin monahal și iubiți frați și surori în Domnul din Eparhia Munților,

În urmă cu douăzeci de ani veneam în aceste părți, de la Ierusalim.

În tot acest timp, cu ajutorul lui Dumnezeu și cu strădania fraților voastre, s-au ridicat altare noi, s-au restaurat biserici și case parohiale. N-a fost parohie în care să nu se adauge ceva la patrimoniul material și spiritual.

Am hirotonit preoți chiar și pentru parohii cu mai puțin de o sută de credincioși.

Ne-am rugat împreună la hramurile mănăstirilor și ale parohiilor.

Am reușit să fim o familie creștină ortodoxă românească, familie care L-a primit pe Hristos și pe Apostolii Săi în bisericile și casele ei.

Credincioșii din părțile Banatului și Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române au rânduit strămutarea mea pe granița de vest a României, spre a-i păstori pe creștinii ortodocși din acea parte de țară.

Atât timp cât veți îngădui, voi rămâne în inimile fraților voastre, iar eu, în fața Sfântului Altar, înainte de a o pomeni pe maica mea, vă voi pomeni pe frațiile voastre.

Nu ne despărțim, ci rămânem pe mai departe lucrători în unica Biserică a lui Hristos.

De v-am greșit cu ceva cât v-am fost păstor duhovnicesc, vă cer cu smerenie iertare.

Rog pe Bunul Dumnezeu și pe Maica Domnului să vă ajute, să vă păzească, să vă întărească și să vă mângâie în zile de necaz.

Al vostru, al tuturor, către Preasfânta Treime rugător,

† IOAN al Munților

Data în Reședința noastră episcopală din Miercurea Ciuc, la 25 decembrie 2014.

